

FRENDE LIVSFORSIKRING AS

Styrets årsberetning for 2015

Innledning

Frende Forsikring består av holdingsselskapet Frende Holding AS med tilhørende datterselskaper, Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS. Selskapene ble stiftet 20. juni 2007 og har felles driftsmodell. Frende Holding AS eies av 15 frittstående sparebanker, se vedlagte oversikt over eierstruktur.

Frende startet salg av livprodukter til privatmarkedet i desember 2007 og skadeforsikringer til privatmarkedet i mars 2008. I oktober 2009 startet også salget av bedriftsprodukter, primært rettet mot SMB-markedet.

Virksomheten har vært drevet fra hovedkontoret i Krokattjønnveien 15 i Fyllingsdalen i Bergen, hvor selskapene var samlokalisert. Fra 1. februar 2016 er virksomheten lokalisert i finanshuset Jonsvoll i Bergen.

I februar overtok Vegar Styve som administrerende direktør i Frende Forsikring, etter Bjørn Thømt. Styve kom fra stillingen som oppgjørsdirektør i Frende, hvor han har vært med fra oppstarten i 2007.

Hovedtrekk 2015

- Markedsveksten fortsetter. Bestandspremie 31.12.2015 er MNOK 728,1, opp 12,5 %
- Resultat før skatt for året MNOK 46,6, totalresultat etter skatt MNOK 36,9
- Egenkapitalavkastning (ROE) etter skatt var 15,6 %.
- Risikoresultat for egen regning for året er beregnet til MNOK 82,1, tilsvarende erstatningsandel på 67 % tilsvarende 2014.
- Administrasjonsresultat er negativt med MNOK 48,1 tilsvarende 139 % kostnadsandel mot 164 % i 2014. Kostnadsprosent er betydelig bedret på tross av IT-investeringer og ekstrakostnader knyttet til flytting til nye lokaler.
- Finansavkastning var MNOK 12,6, tilsvarende 1,78 %.

Virksomheten i 2015 – styrets beretning

På kommersielle vilkår skal Frende levere økonomisk trygghet til sine kunder, og fremstår som et livs- og pensjonsforsikringsselskap med fokus på enkle og moderne livsforsikringsprodukter. Selskapet understøtter eier- og distribusjonsbankenes ønske om å videreutvikle sin virksomhet som totalleverandør av finansielle tjenester.

Eierbankene har alle inngått likelydende distribusjonsavtaler med Frende om salg av livs- og pensjonsforsikringsprodukter.

Frendes forretningsmodell er basert på distribusjon gjennom eierbankenes omfattende kontornettverk i deres respektive geografiske nedslagsfelt. Totalt distribueres Frendes livprodukter gjennom 228 bankfilialer, 19 egne salgssentere i franchisekanalen og selskapets kundesenter for utgående salg. Selskapet er representert fra Lindesnes i sør til Tromsø i nord.

Nye distribusjonskanaler

Franchisekanalen og selskapets kundesenter for utgående salg er nye distribusjonskanaler for Frende. Selskapet forventer større effekt fra disse distributørene i årene fremover nå når grunnlaget er lagt. Forretningsmodellen tar utgangspunkt i at en rekke vesentlige oppgaver i verdikjeden er utkontraktert til selskapets distribusjonspartnere.

Sammenslåingen av Frende Livsforsikring AS og Frende Skadeforsikring AS i en felles driftsmodell med en ledergruppe har vært svært vellykket. Sammenslåingen ble gjennomført for å sikre bedre og mer helhetlige kundeopplevelser, mer effektive prosesser og langsiktig lønnsomhet. Selskapene står sterkere i møte med

fremtidige kundeforventninger, og har gode muligheter til å optimalisere videre innovasjon og produktutvikling. Siden oppstarten av Frende Forsikring har selskapene hatt flere felles funksjoner, som IT, økonomi, salg og marked. Parallelt med at selskapene ble slått sammen, er flere avdelinger tilpasset den nye driftsmodellen.

Digitale medarbeidere

Selskapets forretningsmodell og satsing på effektive elektroniske prosesser så vel i arbeidsflyten internt ved etablering av kundeforhold, har vært viktig i forhold til selskapets mulighet til å ha en beskjeden økning i bemanning i forhold til premievekst også gjennom 2015.

Selskapet har investert i og tatt i bruk robotteknologi. Ved å overlate stadig mer manuelt arbeid og rene rutineoppgaver til digitale medarbeidere, frigis tid for høyt kvalifiserte ansatte, som kan ivareta flere oppgaver som krever ekspertise.

God bestandsvekst

Selskapet hadde ved utgangen av 2015 totalt 5.344 kunder (2014: 5.092 kunder) i bedriftsmarkedet (innskuddspensjon og gruppeliv), og en bestand av personrisikodekninger på 94.954 (2014: 89.378), som tilsvarer 52.108 (48.333) kunder. Bestandspremien økte 12,5 prosent gjennom året.

Aktivitetene i 2015 har hatt fokus på ytterligere volumvekst, videre tilrettelegging og effektivisering av driften, samt digitalisering av kundeprosesser. Selskapet vil fortsatt ha sterk fokus på tilrettelegging av systemer, rutiner og arbeidsprosesser med tanke på å sikre en effektiv og rasjonell drift i årene fremover, slik at selskapet fremstår moderne overfor kunder, distributører og ansatte.

Tilpasninger til markedet

Tilpasninger av systemløsninger på bedriftsmarkedet har også en side mot endring i lovens rammevilkår for 2015. Tjenestepensjonsloven har åpnet for økt innskudd fra arbeidsgiver i innskuddsbaserte tjenestepensjoner, og mange bedrifter har omdannet fra ytelsespensjon til innskuddspensjon i løpet av året.

I 2015 ble det innført ny uføretrygd i folketrygden og fra 1. januar 2016 trer ny uførepensjon i privat sektor i kraft. De nye reglene gjør at uførepensjon i tjenestepensjonsavtalene vil harmonere med de nye bestemmelsene for uføretrygd i folketrygden. I bransjens drøfting rundt fremtidens pensjonsordninger i privat sektor, er en løsning som vurderes en egen pensjonskonto hvor hver enkelt kan spare etter egen evne, utover arbeidsgiverens pensjonsinnskudd.

Alle disse endringene vil kreve ytterligere systemutvikling i forhold til dagens løsning.

Som følge av nye EU-regulatoriske endringer har selskapet i 2015 tatt i bruk nye premietariffer for privatmarkedet, og i løpet av året utarbeidet nye tariffer for yrke og utdanning som vil implementeres i 2016.

Fra 1. januar 2016 innføres en bransjestandard for flytting av barneforsikring fra et selskap til et annet. Tidligere har kundene blitt rådet til å beholde forsikringen i sitt tidligere selskap de første tre månedene på grunn av symptomklausulen som gjelder for alle personforsikringer. Nå vil slik flytting være langt enklere. Frende har vært pådriver for en slik ny standard.

Økte erstatningsutbetalinger

Ifølge skadestatistikk fra Finans Norge, er samlet erstatningsbeløp for personproduktene - barne- og ungdomsforsikring, kritisk sykdom, behandlingsforsikring, ulykke, yrkesskade og trygghetsforsikringer på 6,9 milliarder kroner i 2015. Dette er en økning på nesten 4 prosent fra året før. Erstatning etter yrkesskade er redusert noe fra året før, og utgjør 2,4 milliarder kroner totalt for bransjen. Også for Frende har antall erstatningssaker vært noe økende, hovedsakelig knyttet til økning i selskapets uføredkninger.

På barne- og ungdomsforsikring er erstatningsutbetaling som følge av medisinsk invaliditet desidert største enkeltpost med 407,5 millioner kroner, av 800 millioner kroner i totale erstatninger. Frende registrerer at flere

av konkurrentene har fjernet denne dekningen, uten at det har gitt nevneverdig effekt på prisen på produktet. Selskapet mener dekning for medisinsk invaliditet sykdom åpenbart er en dekning kundene trenger.

Selskapets spydspissprodukt, barneforsikringen, er også i 2015 blant markedets beste, både i sammenligning i Dine Penger og i Norsk Familieøkonomis vilkårssammenligning. Frende har valgt å ha åtte dekninger innebygget i én god standardforsikring, slik at det er trygt og enkelt for kunden å velge en god dekning for sine barn.

Engasjement og samarbeid

Gjennom høsten har Frende forberedt flytting til nytt hovedkontor i Jonsvoll i en gjennomarbeidet og grundig prosess. Det er gjennomført månedlige informasjonsmøter for å forberede de ansatte og sikre en god flytteprosess i 2016.

Selskapets ansatte og distributørenes medarbeidere, har gjennom 2015 videreført sitt sterke engasjement og utvist gode samarbeidsevner for å sikre at Frende skal lykkes. Dette vil være et viktig suksesskriterium også i fortsettelsen.

Årsregnskapet

Premieinntekter

Selskapet oppnådde i 2015 MNOK 726,1 i brutto premieinntekter sammenlignet med MNOK 644,0 i 2014 hvilket innebærer en vekst på 13 %. Overførte premiereserver fra andre forsikringsselskaper utgjorde MNOK 83,1 sammenlignet med MNOK 53,5 i 2014.

Selskapet har valgt en produkt- og markedsstrategi der fornyelse av forsikringskontraktene i utgangspunktet skjer 1. januar hvert år. Dette innebærer blant annet at inntektsført andel av nytegnede premie begrenses gjennom året til den delen av premien som er opptjent fra etableringstidspunktet og til neste hovedforfall (dvs. 1. januar). Brutto premie inntektsført i 2015 ble MNOK 347,1 på personrisikoproduktene (2014: MNOK 300,3) og MNOK 26,7 (2014: MNOK 25,8) på gruppelev. Inntektsførte premier på henholdsvis innskuddspensjon og IPS ble MNOK 344,8 (2014: MNOK 309,1) og MNOK 7,5 (2014: MNOK 8,3).

Erstatninger, endringer i forsikringsforpliktelse og forsikringstekniske avsetninger

Utbetalte erstatninger var i 2015 eksklusive alderspensjon på MNOK 63,9 mot MNOK 47,4 i 2014. Det største antallet oppgjørssaker knytter seg til uføredekning PM, samt IBP. Målt i kroner utgjør erstatninger på Dødsrisiko størst beløp av betalte, disse utgjorde i 2015 samlet MNOK 16,5 (2014: MNOK 16,7) tilsvarende 26 % av selskapets samlede erstatningsutbetalinger.

Endring erstatningsavsetninger inkluderer avsetning for fremtidig uførepensjon knyttet til innvilgete uføresaker med MNOK 73 - tilsvarende i 2014 var MNOK 51.

Selskapets avsetninger til erstatningssaker som ikke er oppgjort (RBNS), og erstatningssaker som har inntruffet, men ikke er rapportert (IBNR), følger anerkjente aktuarielle forutsetninger.

Inntekter fra finansielle eiendeler

Selskapets kapitalforvaltning er fokusert på diversifisering og moderat risiko. Plasseringsmidlene som utgjør totalt MNOK 809,0 er ved utgangen av 2015 fordelt på 81,7 % i renteportefølje inklusive 3,9 % i høyrente obligasjoner, 10,4 % i aksjefond og 7,9 % i eiendom. Kapitalforvaltningen anses med dette å ha en profil som er tilnærmet bransjepraksis.

Netto inntekter fra investeringer var MNOK 12,5 som tilsvarer en avkastning på 1,8 %. Herav var gjennomsnittlig avkastning på aksjer 8,9 %, 0,5 % på renter og 7,4 % på eiendom.

Frende Liv sine produkter tilsier at selskapet har begrensede rentegarantier eller finansiell risiko knyttet til kundemidler. Selskapets renteresultat tilføres derfor i det alt vesentlige egenkapitalen. Kundemidler forvaltes i sin helhet etter kundenes egne investeringsvalg, for kundenes egen risiko.

Driftskostnader

Selskapets driftskostnader var i 2015 MNOK 198,7 (2014: MNOK 204,4). Både årets og fjorårets kostnader er påvirket av merkostnader i forbindelse med flytting til nye lokaler, i form av utkjøpskostnader, dobbel husleie og høye driftskostnader i forbindelse med utforming av de nye lokalene. Underliggende utvikling i kostnadsnivå forøvrig er preget av moderasjon og begrenset kostnadsvekst. Kostnader i forhold til kostnadspremie er 139 %, mot 164 % i 2014.

Selskapet vil ha fokus på fortsatt effektivisering og automatisering av driften. er redusert fra 61 til 58.

Resultat

Resultat før skattekostnad ble i 2015 MNOK 46,5 mot MNOK 18,6 i 2014. Årsresultat etter skatt var MNOK 36,9 mot tilsvarende resultat på MNOK 22,5 foregående år.

Selskapets risikoresultat gav et samlet overskudd på MNOK 82,1 (2014: MNOK 71,1).

Administrasjonsresultatet viste et samlet underskudd på MNOK 48,1 (2014: MNOK 74,4), mens selskapets renteresultat ble positivt med MNOK 12,5 (2014: MNOK 23,8).

Balanse

Forvaltningskapitalen utgjorde ved årsskiftet MNOK 3 326,7 mot MNOK 2 791,6 i 2014, en økning på 19 %.

Kundeporteføljen utgjør totalt MNOK 3 094,7 mot MNOK 2 566,0 i 2014. Herav er investeringsvalgporteføljen MNOK 2 345,8 (1 971,6), og kollektivporteføljen MNOK 748,9 (594,5).

Finansielle investeringer i kollektiv og selskapsporteføljen utgjør totalt MNOK 809 mot MNOK 641 i 2014, tilsvarende 26 % økning fra foregående år..

Selskapets egenkapital utgjorde pr. 31.12.15 MNOK 257,7 mot MNOK 220,8 pr. 31.12.14, og dette utgjorde 7,7 % av forvaltningskapitalen mot 7,9 % foregående år i omarbeidet balanse. Kapitaldekning og

solvensmarginkapital viste ved årsskiftet positiv margin i forhold til gjeldende regelverk. Kapitaldekningen var per 31.12.15 på 19 % (2014: 18 %), mens solvensmargin var på 197 % (2014: 160 %).

Sammenligningstall er mot omarbeidet balanse per 31.12.2014.

Selskapet har ingen gjeld, lån eller lånerammer foruten de forpliktelser som følger av selskapets drift og ordinære virksomhet.

Kontantstrøm

Selskapets kontantstrøm fra driften er MNOK 173,9. Overskuddslikviditet plasseres løpende til andre finansielle eiendeler, netto likviditetsreduksjon etter plassering i 2015 er MNOK 8,8.

Risikoforhold

Frende Liv har i 2015 gjennomført en egenvurdering av risiko- og kapital situasjonen – gjennom en ORSA prosess.

Formålet med ORSA-prosessen er å sikre at styret har tilstrekkelig informasjon til å kunne vurdere om Frende Liv sin risikoprofil er innenfor vedtatt risikoappetitt og risikorammer, gitt gjeldende strategiske beslutninger. ORSA-prosessen skal videre dokumentere at Frende Liv har nødvendig kapital til å dekke opp virksomhetens risikoeksponering, både på kort og lengre sikt.

De vesentligste risikoforhold i selskapets virksomhet knytter seg i hovedsak til den generelle markedsrisiko som finnes i livsforsikringsmarkedet, og da først og fremst i den delen av markedet som distribueres gjennom bankkanalen (bankassuranse).

Av finansielle risikoer er forvaltningsrisiko, og likviditets- og soliditetsrisiko mest fremtredende, men disse vurderes å være lave. Forvaltningsrisikoen anses som lav da selskapet ikke tilbyr produkter med avkastningsgaranti. Både investeringene i kundeporteføljen og selskapsporteføljen er i all hovedsak plassert i likvide fondsinvesteringer og bidrar således til at selskapets likviditetsrisiko anses som lav. Kredittrisiko, både i forhold til direkte forsikring, motparter i forbindelse med reassurans og kapitalforvaltning, anses å være begrenset.

Styrets vurdering

Årsregnskapet

Resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter gir etter styrets oppfatning fyllestgjørende informasjon om virksomheten i selskapet i 2015, og om selskapets stilling ved årsskiftet.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekrefter styret at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og dette legges til grunn ved avleggelse av årsregnskapet.

Det er ikke inntruffet hendelser etter regnskapsårets avslutning som er av vesentlig betydning for vurdering av selskapets resultater eller stilling.

Personalforhold og arbeidsmiljø

Selskapet hadde 58 ansatte ved utgangen av 2015, mens antall ansatte ved utgangen av 2014 var 61.

Selskapet estimerer moderat bemanningsvekst i 2016.

Det eksisterer etiske retningslinjer for alle ansatte og tillitsvalgte i selskapet.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet ansees som godt.

Det ble i 2015 registrert et sykefravær på 4,2 % mot 3,6 % i 2014. Det er ikke registrert skader eller ulykker i selskapet.

Selskapets virksomhet forurenser ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for den aktivitet selskapet driver.

Likestilling/ diskriminering

Freunde tilstreber likebehandling av ansatte på alle nivåer i selskapet, uansett kjønn, etnisk tilhørighet eller annet. På samme måte skal avlønning gjenspeile stillingsinnhold og kvalifikasjoner, uavhengig av kjønn eller andre forhold.

Ved utgangen av 2015 utgjorde kvinneandelen 72 % av selskapets ansatte, mens kvinneandelen i ledelse var ved utgangen av året 43 %, og 36 % i selskapets styre.

Styret og ledelse

Selskapets styre består av syv representanter fra toneangivende eierbanker, tre uavhengige aksjonærvalgte medlemmer samt ett medlem valgt av selskapets ansatte.

Ledergruppen består av 7 medlemmer som møtes regelmessig.

Framtidsutsikter

Styret mener utsiktene til å kunne drifte en solid og lønnsom plattform i livs- og pensjonsforsikringsmarkedet er gode.

Selskapets forankring i et kraftfullt nasjonalt distribusjonsnettverk sikrer markedsadgang av betydelig omfang. Sammen med selskapets ledelse, organisasjon og infrastruktur, en solid kapitalbase, og sterke industrielle eiere, gir dette etter styrets oppfatning de beste forutsetninger for å lykkes.

Selskapets satsing i bedriftsmarkedet (BM) med tilhørende investeringsbehov for å videreutvikle tilstrekkelige systemløsninger, vil sannsynligvis representere den største utfordringen i årene fremover.

Konkurransesituasjonen i bedriftsmarkedet gjør at lønnsomheten for selskapets produkter så langt har vært svakere enn ønskelig, slik at dette dermed representerer en ytterligere utfordring.

Målsettingene selskapet hadde ved inngangen til 2015 anses langt på vei innfridd.

Takk til samarbeidspartnere, tillitsvalgte og medarbeidere

Styret vil takke selskapets medarbeidere, samarbeidspartnere og tillitsvalgte, først og fremst i eier- og distribusjonsbankene, for godt samarbeid.

Innsatsviljen har gitt inspirasjon som selskapet håper kan videreføres inn i kommende år.

Disponering av årets resultat

Styret i Frende foreslår følgende disponering av årets overskudd på MNOK 36,8

- Overført til bundne fond MNOK 8,7
- Utbytte MNOK 30
- Overført annen egenkapital MNOK -1,9

Selskapet hadde ved årsskiftet MNOK 17,4 i fri egenkapital

Bergen, 9. mars 2016

Jan Erik Kjerpeseth
Styreleder

Birthe Drageset
Birthe Drageset

Knut Ravnå

Arvid Andenæs

Geir Bergskaug
Nestleder

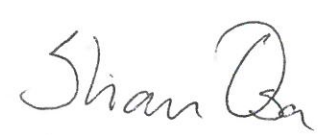
Lisbeth Flågeng
Lisbeth Flågeng

Pål Strand

Toril Hunstad Christensen

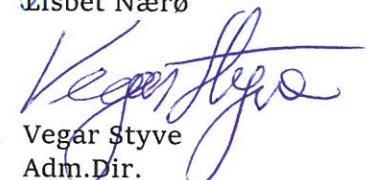
Stian Osa
Ansattvalgt

Knut Grinde Jacobsen

Lisbet Nærø

Vegar Styve
Adm.Dir.

Frende Livsforsikring AS

		2015	2014 omarbeidet
Teknisk regnskap for livsforsikring			
Premieinntekter			
Forfalt premie, brutto	1,2	726 076 546	643 958 003
- Avgitte gjenforsikringspremier		-43 767 329	-35 897 628
Overført premiereserve fra andre forsikringselskaper	1,2,21	83 098 653	53 450 598
Sum premieinntekter for egen regning		<u>765 407 869</u>	<u>661 510 973</u>
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
Renteinntekter		8 929 348	9 957 126
Verdiendring på investeringer		-7 784 765	-1 755 388
Realisert gevinst og tap på investeringer		9 147 794	10 625 679
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	1,2,8,9,10	<u>10 292 379</u>	<u>18 827 417</u>
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen			
Verdiendringer på investeringer/Realisert gevinst og tap på investeringer	1,2	<u>16 681 780</u>	<u>69 987 682</u>
Andre forsikringsrelaterte inntekter			
Provisjonsinntekter	1,2	<u>8 907 418</u>	<u>6 847 085</u>
Erstatninger			
Utbetalte erstatninger			
Brutto		77 870 835	47 424 604
- Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger	16	-27 075 685	-14 743 837
Endring i erstatningsavsetninger			
Brutto	16	132 238 311	123 411 954
- Endring av gjenfors. andel av erstatningsavsetninger	16	-10 156 404	-14 475 343
Overføring av premiereserve til andre forsikringselskaper	21	6 086 743	4 953 406
Sum erstatninger	1,2	<u>178 963 800</u>	<u>146 570 784</u>
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser- kontraktsfastsatte forpliktelser			
Endring i premiereserve		563 933	652 042
Endring tilleggsavsetning		-1 196 655	139 489
Endring sikkerhetsavsetning og administrasjonsavsetning	16	5 150 281	4 948 331
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	1,2	<u>4 517 559</u>	<u>5 739 862</u>
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser- investeringsvalgportefølje			
Endring i premiereserve			
Avsetning i livsforsikring med investeringsvalg		<u>374 246 877</u>	<u>384 861 918</u>
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Salgskostnader	3	81 603 765	70 789 943
Forsikringsrelaterte adm. kostnader	3,5,7,12	117 098 276	133 630 900
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	1,2	<u>198 702 041</u>	<u>204 420 843</u>
Resultat av teknisk regnskap		<u>44 859 169</u>	<u>15 579 750</u>
Ikke teknisk regnskap for livsforsikring			
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
Renteinntekter		1 954 792	2 602 317
Verdiendring på investeringer		-1 704 222	-458 774
Realisert gevinst og tap investeringer		2 002 613	2 777 044
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	1,2,8,9	<u>2 253 183</u>	<u>4 920 587</u>
Andre inntekter	20	42 000	42 000
Andre kostnader	18	605 690	1 984 523
Resultat av ikke-teknisk regnskap	1,2	<u>1 689 493</u>	<u>2 978 064</u>
Resultat før skattekostnad		<u>46 548 662</u>	<u>18 557 814</u>
Skattekostnad	6	9 777 958	-4 221 721
Resultat før andre resultatkomponenter		<u>36 770 705</u>	<u>22 779 535</u>
Andre resultatkomponenter			
Aktuarielle gevinster og tap på pensjonsytelser		75 061	-361 461
Skatt på andre resultatkomponenter		-20 266	97 594
TOTALRESULTAT		<u>36 825 500</u>	<u>22 515 668</u>

Frende Livsforsikring AS

	Noter	31.12.15	31.12.14
EIENDELER			Omarbeidet
Eiendeler i selskapsporteføljen			
Immaterielle eiendeler			
Andre immaterielle eiendeler	12	31 429 155	45 505 774
Sum immaterielle eiendeler		<u>31 429 155</u>	<u>45 505 774</u>
Investeringer			
Finansielle eiendeler som måles til amortsert kost			
Investeringer som holdes til forfall	8,9	21 568 756	17 211 615
Finansielle eiendeler til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	8,9	14 289 593	10 361 460
Renteplasseringer	8,9	90 607 442	77 813 152
Eiendomsfond	8,9	10 985 803	8 470 439
Plasseringsmidler bank	8,9	603 188	611 865
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi		<u>116 486 026</u>	<u>97 256 916</u>
Sum investeringer		<u>138 054 782</u>	<u>114 468 531</u>
Fordringer			
Fordringer i forbindelse med direkte forsikring		9 339 662	6 053 050
Fordringer i forbindelse med gjenforsikringsforretninger	19	30 439 824	20 132 130
Fordring på konsernselskap	11		1 865 122
Andre fordringer		-	
Sum fordringer		<u>39 779 487</u>	<u>28 050 302</u>
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	12	4 281 882	700 114
Kasse, bank	4	15 090 855	23 990 493
Eiendeler ved skatt	6	4 018 998	12 797 695
Sum andre eiendeler		<u>23 391 736</u>	<u>37 488 302</u>
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		325 931	98 721
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		<u>325 931</u>	<u>98 721</u>
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		232 981 092	225 611 632
Eiendeler i kundeporteføljen			
Investeringer			
Finansielle eiendeler som måles til amortsert kost			
Investeringer som holdes til forfall	8,9,10	104 831 541	79 200 773
Finansielle eiendeler til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	8,9,10	69 452 317	47 679 177
Renteplasseringer	8,9,10	440 383 206	358 064 126
Eiendomsfond	8,9,10	53 394 766	38 977 477
Plasseringsmidler bank	8,9,10	2 931 703	2 815 549
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi		<u>566 161 992</u>	<u>447 536 329</u>
Sum investeringer		<u>670 993 533</u>	<u>526 737 102</u>
Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelse i kollektivporteføljen			
Gj.forsikringsandel av erstatningsavsetning i kollektivporteføljen	16	77 888 494	67 732 089
Investeringer i investeringsvalgporteføljen			
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer, andeler og bankplasseringer	8,9,10	2 345 808 200	1 971 561 324
Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen		<u>2 345 808 200</u>	<u>1 971 561 324</u>
Sum eiendeler i kundeporteføljene		3 094 690 227	2 566 030 515
Sum eiendeler		<u>3 327 671 318</u>	<u>2 791 642 146</u>

Frende Livsforsikring AS

EGENKAPITAL OG GJELD	Noter	31.12.15	31.12.14 Omarbeidet
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital			
Aksjekapital (1.750.000 aksjer pål. 100,-)		175 000 000	175 000 000
Overkursfond		-	
Sum innskutt egenkapital		<u>175 000 000</u>	<u>175 000 000</u>
Opptjent egenkapital			
Fond			
Risikoutjevningfond		35 170 575	26 470 568
Annen opptjent egenkapital		17 446 307	19 320 814
Sum opptjent egenkapital		<u>52 616 882</u>	<u>45 791 382</u>
Sum egenkapital	13,14,15	<u>227 616 882</u>	<u>220 791 382</u>
Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser			
Premiereserve	16	223 609 521	150 246 480
Erstatningsavsetning	16	389 720 093	330 280 890
Tilleggsavsetning		239 870	1 436 525
Andre tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten		23 469 446	18 319 165
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfastsatte		<u>637 038 930</u>	<u>500 283 060</u>
Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - særskilt investeringsportefølje			
Premiereserve	16	2 345 808 200	1 971 561 324
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring - særskilt inv. portefølje		<u>2 345 808 200</u>	<u>1 971 561 324</u>
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	7	2 345 714	1 899 657
Betalbar skatt	6	1 019 528	-
Andre forpliktelser totalt		<u>3 365 242</u>	<u>1 899 657</u>
Forpliktelser			
Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring	19	45 531 167	39 680 979
Skyldig utbytte		30 000 000	-
Gjeld i forbindelse med direkte forsikring		-	-
Andre forpliktelser	17	14 332 860	16 437 233
Sum forpliktelser		<u>89 864 027</u>	<u>56 118 212</u>
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Andre påløpte kostnader og ikke mottatte inntekter	18	23 978 038	40 988 512
Sum egenkapital og forpliktelser		<u>3 327 671 318</u>	<u>2 791 642 146</u>

Bergen, 9. mars 2016

Jan Erik Kjerpeseth
Styreleder

Geir Bergskaug
Nestleder

Stian Osa
Ansattvalg

Birthe Drageset

Lisbeth Flågeng

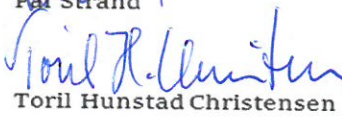

Knut Grinde Jacobsen

Knut Ravnå

Pål Strand

Lisbet Næro

Arvid Andenæs

Toril Hunstad Christensen
Vegar Styve
Adm. Dir.

Frende Livsforsikring AS

Endring i egenkapital

Egenkapital pr 01.01.14
Endret prinsipp pensjonsforpliktelse IAS19R
Risikoutjevningfond årets endring

	Aksjekapital	Overkursfond	Risiko- utjevningfond	Opptjent egenkapital	Sum
	175 000 000	-	16 041 219	7 624 512	198 665 730
			10 429 349	-390 018	-390 018
				-10 429 349	-
Årets resultat				22 779 535	22 779 535
Andre resultatkomponenter				-263 867	-263 867
Egenkapital pr. 31.12.14	175 000 000	-	26 470 568	19 320 812	220 791 382

Egenkapital pr 01.01.15

Risikoutjevningfond årets endring
Årets resultat
Andre resultatkomponenter
Avsatt utbytte

	175 000 000	-	26 470 568	19 320 812	220 791 382
			8 700 007	-8 700 007	-
				36 770 705	36 770 705
				54 795	54 795
				-30 000 000	-30 000 000
Egenkapital pr. 31.12.15	175 000 000	-	35 170 575	17 446 305	227 616 882

Frende Livsforsikring AS

Kontantstrøm

	31.12.15	31.12.14
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Netto innbetalt til premier	448 323 491	381 435 489
Netto kontantstrøm reassuranse	-21 149 151	-891 821
Provisjonsinntekter	8 907 418	6 847 085
Bankrenter/ renter rentepapirer	10 884 140	12 559 443
Realisert gevinst	11 150 407	13 339 679
Andre inntekter	42 000	42 000
Utbetalte erstatninger	83 957 578	52 378 010
Forsikringsrelaterte driftskostnader	200 257 730	172 567 001
	173 942 997	188 386 864
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Investert i Fondsandeler	177 224 192	177 972 146
Netto investert i driftsmidler	4 088 370	534 493
Netto investert i immaterielle eiendeler	1 422 596	7 030 403
	-182 735 158	-185 537 042
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling aksjekapital	-	-
	-	-
Netto likviditetsendring	-8 792 161	2 849 822
Likviditetsbeholdning 01.01	27 417 907	24 568 086
Likviditetsbeholdning 31.12	18 625 746	27 417 907

Frende Livsforsikring AS

Virkning av endring i regnskapsprinsipp

Virkning mot resultat	31.12.2014
Resultat før skatt før endring av prinsipp	18 584 305
Endret pensjonskostnad	-26 491
Resultat før skatt omarbeidet	18 557 814
Ny omarbeidet skattekostnad	4 221 721
Nytt omarbeidet resultat etter skatt før andre resultatkomponenter	22 779 535
Andre resultatkomponenter	
Aktuarielle gevinster og tap på pensjonsytelser	-361 461
Skatt herav	97 594
Nytt omarbeidet totalresultat	22 515 668
Virkning mot skattekostnad	
Skattekostnad før omarbeiding	2 932 485
Skatteeffekt av endret prinsipp	-7 153
Redusert skattekostnad knyttet til fradragsføring	-7 147 053
Ny omarbeidet skattekostnad	-4 221 721
Virkning mot balanse	
Utsatt skatt	
Utsatt skattefordel balanse 2014	5 401 641
Korrigert utsatt skatt 01.01.2014 korridor	144 253
Korrigert endring utsatt skatt ordinært resultat 2014	7 153
Utsatt skattendring actuarielt avvik	97 594
Utsatt skatt endring fradrag risikoutjevningfond	7 147 053
Utsatt skattefordel omarbeidet balanse 2014	12 797 694
Pensjonsforpliktelse	
Pensjonsforpliktelse 2014 før endring	-977 434
Korridor mot forpliktelse	-534 271
Endret pensjonskostnad	-26 491
Aktuarielle estimatavvik	-361 461
Pensjonsforpliktelse 2014 etter endring	-1 899 657
Annen opptjent egenkapital	
Annen egenkapital 2014 før endring	-12 846 983
Netto effekt korridor pensjon	390 018
Netto endring knyttet til økt kostnad	19 338
Aktuarielle estimatavvik	263 866
Reusert skattekostnad 2014	-7 147 053
Annen opptjent egenkapital i omarbeidet balanse	-19 320 814

Frende Livsforsikring AS

Regnskapsprinsipper

Generelt

Regnskapet for Frende Livsforsikring AS er avlagt i samsvar med Lov om årsregnskap og Forskrift om årsregnskap for forsikring, samt gjeldende regnskapsstandarder.

Det er utarbeidet sammenlikningstall i notene i den grad sammenlignbare tall er tilgjengelig og det anses hensiktsmessig.

Endring i regnskapsprinsipper/ omarbeiding sammenlikningstall

Fra første januar 2015 har selskapet anvendt IAS 19R Ytelser til ansatte og endret basis for beregning av pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader. Selskapet har tidligere benyttet korridormetoden for regnskapsføring av uamortiserte estimatavvik. Det er utarbeidet sammenlikningstall for 2014 for resultat og balanse. Estimatavvik korrigert for utsatt skatt som har oppstått før 01.01.2014 er ført direkte mot egenkapitalen og regnskapstallene er endret i samsvar med dette. Estimatavvik oppstått i 2014 er ført i omarbeidet resultatet under andre resultatkomponenter. Oppstilling over virkning av endret prinsipp på resultat og balanse pr 31.12.14 ligger vedlagt.

Pr 31.12.2014 hadde selskapet ikke skattemessig fradragsført avsetning til risikoutjevningfondet. Med utgangspunkt i klargjørende regelverk rundt fradragsføring av avsetninger i forbindelse med Solvens II regelverket har selskapet fradragsført risikoutjevningfondet pr 31.12.2015. Reduser t skattekostnad som følge av skattemessig fradragsføring av avsatt til risikoutjevningfondet før 01.01.2015 er inntektsført i omarbeidet resultat for 2014 som reduksjon i skattekostnad. Oppstilling over virkning på resultat og balanse ligger vedlagt.

Innregning av inntekter og kostnader

Grunnleggende regnskapsprinsipper legges til grunn slik at inntekter resultatføres når de er opptjent, og utgifter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt. Beste estimat legges til grunn ved usikkerhet, basert på tilgjengelig informasjon ved balansetidspunktet.

Premieinntekter

Forfalt brutto premie omfatter all premie for forsikringsavtaler med påbegynt forsikringsperiode før regnskapsårets avslutning. Premie omfatter både spareelement og forsikringselement. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

Avgitt gjenforsikringspremie omfatter reassurandørenes andel av netto risikoelement i forsikringspremien. Gjenforsikringspremien periodiseres i samme forhold som opptjent brutto premie.

Overføring av premiereserve (flytting) i livsforsikring

Flytting fremkommer av regnskapslinjene "Overføring av premiereserve fra andre forsikringsselskaper". Innregning i resultatet skjer ved overføring av risiko, - på samme tidspunkt reduseres/ økes premiereserven i forsikringsfondet tilsvarende.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader omfatter erstatningsbeløp på risikodekningene som er betalt til forsikringstaker i regnskapsperioden, i tillegg til endring i avsetning for meldte ikke oppgjorte skader (RBNS) og intrufne, men ikke meldte skader (IBNR).

Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger og av erstatningsavsetninger omfatter reassurandørs andel.

Klassifisering og verdivurdering

Finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler innregnes i balansen når selskapet blir part i instrumentets kontraktmessige betingelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Alle finansielle instrumenter som ikke inngår i kategorien til virkelig verdi over resultatet, innregnes første gang til virkelig verdi med tillegg av de transaksjonsutgiftene som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen. Finansielle instrumenter i kategorien virkelig verdi med verdiendringer over resultatet innregnes uten hensyn til transaksjonskostnader.

Finansielle eiendeler fraegnes når de kontraktmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all, eller tilnærmet all, risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Frende Livsforsikring AS har finansielle eiendeler og disse klassifiseres etter følgende kategorier etter IAS 39:

- Til virkelig verdi over resultatet
- Utlån og fordringer

Til virkelig verdi over resultatet

Et finansielt instrument klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom det ved førstegangsinnregning er øremerket til dette, eller holdes for omsetning. Selskapet har en investeringsportefølje som er øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning, og som løpende styres og måles til virkelig verdi. Dette er i tråd med styrets godkjente risiko- og investeringsstrategi og informasjon basert på virkelig verdi rapporteres regelmessig til ledelsen og styret.

Instrumentene måles til virkelig verdi, og endringer i verdien innregnes i resultatet.

Investeringer som holdes til forfall

I denne kategorien inngår finansielle eiendeler med fast forfall, som selskapet har en positiv intensjon om å holde til forfall, og som ved førstegangs innregning ikke identifiseres som virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Investeringer holdt til forfall er klassifisert som ut finansielle eiendeler, og måles til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse gjøres opp med i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass, settes virkelig verdi til kjøpskurs siste handelsdag frem til og med balansedagen. For en eiendel som skal avhendes, eller en forpliktelse som innehas, settes virkelig verdi til salgskurs.

Finansielle instrumenter innregnet til virkelig verdi i Frende Livsforsikring AS er i det alt vesentlige instrumenter som er notert i et aktiv marked.

Amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer i kategoriene utlån og fordringer og finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved hjelp av effektiv rentes metode. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Verdifall

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi, foretas det på balansedagen en vurdering av hvorvidt det finnes objektive indikatorer for verdifall av den enkelte finansielle eiendel eller en gruppe av ensartede finansielle eiendeler. Ved vurderingen av om det foreligger verdifall legges det vekt på hvorvidt utsteder har vesentlige finansielle vanskeligheter, om det foreligger kontraktsbrudd, herunder mislighold, om det er sannsynlig at utsteder går konkurs, om det ikke lenger finnes et aktivt marked for eiendelen på grunn av finansielle vanskeligheter eller om det observeres målbar nedgang i forventet kontantstrøm fra en gruppe finansielle eiendeler. Nedskrivningen beregnes ved å sammenligne ny forventet kontantstrøm med opprinnelig kontantstrøm diskontert med henholdsvis opprinnelig effektiv rente (for eiendeler med fast rente) eller med effektiv rente på måletidspunktet (for eiendeler med flytende rente).

Tap for verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet.

IT systemer og programvare

Kjøpt programvare er balanseført til anskaffelseskost inkludert direkte eksterne kostnader for å ta programvaren i bruk. Kjøpt programvare tilpasset virksomheten er klassifisert som immateriell eiendel. Balanseført IT system avskrives fra ferdigstillingsdato lineært over antatt økonomisk levetid.

Om virkelig verdi av eiendelen faller under bokført verdi og verdifallet ikke forventes å være forbigående, nedskrives driftsmidlet tilsvarende verdifallet. Nedskrivning reverseres om grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er tilstede. Vurdering av systemene er gjort mot endringer i økonomiske, teknologiske, og interne rammebetingelser som tiliser at verdi ikke lenger er tilstede.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er klassifisert som andre eiendeler i balansen. Driftsmidlene er vurdert til anskaffelseskost og avskrives lineært over antatt økonomisk levetid. Om virkelig verdi av et driftsmiddel faller under bokført verdi og verdifallet ikke forventes å være forbigående, nedskrives driftsmidlet tilsvarende verdifallet. Nedskrivning reverseres om grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er tilstede. Det er ikke gjennomført nedskrivning på driftsmidler i 2015.

Forsikringsmessige avsetninger

Premiereserve beregnes i samsvar med Forsikringsvirksomhetsloven. Premiereserve utgjør kontantverdien av selskapets forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler. Dette tilsvarer summen av de beløp som er ført på forsikringstakernes konti, samt avsatte premiereserver (ikke opptjent premie) på rene risikodekninger.

Erstatningsavsetning er avsetning relatert til skadetilfeller som er inntruffet før balansedagen, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte skader (RBNS) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR). Erstatningsavsetning skal bare inneholde midler som ville kommet til utbetaling i regnskapsåret dersom erstatningstilfellet var ferdigbehandlet. Erstatningsavsetning på skaderelaterte produkter er inklusive avsetning for indirekte skadebehandlingskostnader.

Øvrig avsetning omfatter sikkerhetsavsetning og administrasjonsavsetning.

Sikkerhetsavsetning skal sammen med premieavsetningen og erstatningsavsetningen til enhver tid minst dekke selskapets forsikringstekniske ansvar ved ekstraordinært skadeforløp.

Annen opptjent egenkapital

Risikoutjevningfondet i livsforsikring kan bare benyttes til å styrke avsetningen til premiereserve vedrørende risiko knyttet til person. Risikoutjevningfond i balansen tilsvarer halvparten av årets samlede overskudd på risikoresultat frigjort ved reaktivering.

Risikoutjevningfondet er balanseført brutto.

Pensjoner

Selskapet har innskuddspensjon for alle ansatte. Premie kostnadsføres løpende, og selskapet har ingen forpliktelse utover kostnadsført beløp.

I tillegg har selskapet pensjonsforpliktelse overfor enkelte arbeidstakere via en usikret driftsordning. Pensjonsforpliktelse knyttet til disse ordningene er beregnet i samsvar med IAS19R, ved at nåverdi av

beregnete forpliktelser er beregnet med utgangspunkt i tid i ordningen, forventet lønnsvekst og årlig regulering av pensjonsutbetalingene. Diskonteringsrente ved beregning av nåverdien er i samsvar med oppdaterte økonomiske forutsetninger. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer og avvik mot beregningsforutsetningene (estimatavvik) bokføres over resultatet under andre resultatkomponenter. Periodens netto pensjonskostnad består av årets påløpte pensjonsrettigheter, rentekostnader på pensjonsforpliktelsene samt justering for eventuelle planendringer.

Skatt

Resultatført skattekostnad består av betalbar skatt og årets endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes med 25 % av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført. Utsatt skattefordel er balanseført ut ifra forventning om skattepliktig inntekt gjennom inntjening i fremtidige år.

Fritaksmetoden for aksjer mv. eid av livsforsikringsselskaper er begrenset med virkning fra 01.01.2012. Begrensningen innebærer at fritaksmetoden ikke gjelder for aksjer eid i kollektiv portefølje og investeringsvalgporteføljen, slik at utbytte og gevinst ved realisasjon er skattepliktig - mens tap ved realisasjon ikke vil være fradragsberettiget. I skattepliktig utbytte og gevinst er hensyntatt sjablonfradrag tilsvarende den del av overskuddet som tilordnes selskapet.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskapet i samsvar med årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper, og anvendelse av gjeldende regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser.

Estimatene baseres på historiske data, vurdering av egen portefølje, forventninger til fremtiden og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på underliggende forhold. Estimater og tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i estimater innregnes i den perioden estimatene endres. Det vil naturlig være usikkerhet knyttet til slike estimater og endring i forutsetninger vil medføre endring i estimater påfølgende regnskapsår.

Forsikringstekniske avsetninger

Den vesentligste risiko er knyttet til hendelsene dødsfall og uførhet. Det vil videre være risiko til fastsettelse av estimater både for meldte skader (RBNS) og ikke meldte skader (IBNR).

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Ved indikasjon på verdifall foretas det nedskrivningstest for å kontrollere om bokført verdi for driftsmidler og immaterielle eiendeler er tilstede.

Frende Livsforsikring AS

Noter til årsregnskapet

Note 1 Resultat i livsforsikring

	Individuell kapitalforsikring	Gruppelivs forsikring	Kollektiv pensjonsforsikring	Individuell rente- og pensjonsforsikring	Ulykkes- forsikring	Andre skadebransjer	Sum 2015	Sum 2014
Premieinntekter								
Forfalt premie, brutto	138 647 056	26 766 767	344 941 293	160 423 645	7 262 615	48 035 168	726 076 546	643 958 003
- Avgitte gjensikringspremier	10 096 868	-8 191 624	-12 010 528	-15 255 716	-1 351 514	-17 054 815	-43 767 329	-35 897 628
Mottatt premiereserve fra andre			83 098 653				83 098 653	53 450 598
Sum premieinntekter for egen regning	148 743 924	18 575 143	416 029 418	145 167 929	5 911 101	30 980 353	765 407 869	661 510 973
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen								
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler	6 588 749	781 594	1 222 114	67 069	44 038	225 785	8 929 348	9 957 126
Verdiendringer på investeringer/Realisert gevinst og tap på investeringer	-675 978	119 307	186 551	824 635	79 512	829 001	1 363 029	8 870 291
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	5 912 771	900 901	1 408 665	891 704	123 550	1 054 786	10 292 379	18 827 417
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen								
Verdiendring på investeringer	-	-	16 681 780	-	-	-	16 681 780	69 987 682
Andre forsikringsrelaterte inntekter								
Provisjonsinntekter	-	-	8 907 418	-	-	-	8 907 418	6 847 085
Erstatninger								
Utbetalte erstatninger, brutto	26 861 576	14 410 229	21 943 228	7 191 355	688 101	6 776 346	77 870 835	47 424 604
- Gjensikringsandel av utbetalte erstatninger	-4 471 827	-5 764 290	-13 940 630	-5 772	-182 628	-2 710 538	-27 075 685	-14 743 837
Endringer i erstatningsavsetninger, brutto	-2 392 653	1 864 023	21 802 858	100 393 716	1 212 809	9 357 558	132 238 311	123 411 955
- Endring av gjentors. andel av erstatningsavsetninger	-69 080	-745 609	-1 962 520	-3 476 939	-310 767	-3 591 490	-10 156 404	-14 475 343
Overføring av premiereserve til andre			6 086 743				6 086 743	4 953 406
Sum erstatninger	19 928 016	9 764 353	33 929 679	104 102 360	1 407 515	9 831 876	178 963 800	146 570 785
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse-								
Kontraktfaste forpliktelser								
Endring premiereserve, brutto	96 786	-	-	325 475	11 053	130 619	563 933	652 042
Endring tilleggsavsetning	-	-	851 914	-1 196 655	-	-	-1 196 655	139 489
Endring andre avsetninger	40 767	-	-	2 072 377	183 395	2 001 828	5 150 281	4 948 331
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	137 553	-	851 914	1 201 197	194 448	2 132 447	4 517 559	5 739 862
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse-								
Investeringsvalgsportefølje								
Avsetning i livsforsikring med investeringsvalg			367 351 516	6 895 361			374 246 877	384 861 918
Forsikringsrelaterte driftskostnader								
Salgskostnader	24 793 330	1 665 557	16 406 349	28 698 039	1 214 892	8 825 598	81 603 765	70 789 943
Forsikringsrelaterte adm. kostnader	44 370 863	14 052 117	29 972 828	26 104 427	345 461	2 252 581	117 098 276	133 630 900
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	69 164 193	15 717 674	46 379 177	54 802 466	1 560 353	11 078 179	198 702 041	204 420 843
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen								
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler	955 317	171 105	267 542	521 759	9 641	49 428	1 954 792	2 602 317
Verdiendringer på investeringer/Realisert gevinst og tap på investeringer	-203 143	26 118	40 839	247 158	16 444	170 974	298 391	2 318 270
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	732 174	197 223	308 381	768 917	26 085	220 402	2 253 183	4 920 587
Andre inntekter								
Andre kostnader	20 097	3 676	5 748	11 210	207	1 062	42 000	42 000
	191 914	53 017	82 898	209 073	7 224	61 565	605 690	1 984 523
Resultat før skattekostnad	65 987 290	-5 858 100	-5 253 774	-20 370 696	2 891 403	9 152 536	46 548 662	18 557 814
Skattekostnad	3 403 511	773 453	2 282 280	2 696 783	76 784	545 148	9 777 958	-4 207 416
Resultat før andre resultatkomponenter	62 583 779	-6 631 554	-7 536 054	-23 067 479	2 814 620	8 607 388	36 770 705	22 765 230
Andre resultatkomponenter								
Aktuarielle gevinster og tap på pensjonsytelser	23784	6 570	10 273	25 910	895	7 629	75 061	-361 461
Skatt på andre resultatkomponenter	-7054	-1 603	-4 730	-5 589	-159	-1 130	-20 266	-97 594
TOTALRESULTAT	62 614 617	-6 623 381	-7 521 051	-23 035 980	2 815 674	8 616 147	36 866 031	22 501 363
Tilgang / avgang								
Antall i tilgang	13 728	108	827	5 468			1 823	
Antall i avgang	5 111	70	560	4 585	284	1 120		
Nyregnet premie pr bransje	13 400 000	200 000	25 200 000	7 000 000			1 500 000	

Frende Livsforsikring AS

Noter til årsregnskapet

Note 2 Resultatanalyse

	Individuell kapitalforsikring	Gruppelivs forsikring	Kollektiv pensjonsforsikring	Individuell rente- og pensjonsforsikring	Ulykkesforsikring	Andre skadebransjer	Sum 2015	Sum 2014
Finansinntekter & andre inntekter	6 665 042	1 101 800	10 630 212	1 671 831	149 842	1 276 250	21 494 977	30 637 089
Renteresultat	6 665 042	1 101 800	10 630 212	1 671 831	149 842	1 276 250	21 494 977	30 637 089
Risikopremie	92 121 102	21 550 564	46 163 988	107 607 153	4 541 373	32 183 355	304 167 536	254 471 770
Erstatninger	24 468 923	16 274 252	49 832 829	107 585 071	1 900 910	16 133 904	216 195 889	175 789 965
Sikkerhetsavsetning	-	-	-	-	290 224	152 854	443 078	724 950
Tilleggsavsetning	-14 637 775	1 681 725	-3 892 622	-1 196 655	-	-	-1 196 655	139 489
Netto gjenforsikring	-	-	-	11 773 005	858 119	10 752 787	6 535 239	6 678 448
Risikoresultat	82 289 954	3 594 588	223 781	-10 554 268	1 492 120	5 143 810	82 189 985	71 138 917
Administrasjonspremie	46 429 168	5 216 203	31 206 222	45 595 657	2 710 189	15 721 194	146 878 633	127 410 553
Administrasjonsavsetning	40 767	-	851 914	2 072 377	-106 829	1 848 974	4 707 203	4 223 381
Driftskostnader	69 164 193	15 717 674	46 379 177	54 802 466	1 560 353	11 078 179	198 702 042	204 420 843
Administrasjonsresultat	-22 775 792	-10 501 471	-16 024 869	-11 279 186	1 256 665	2 794 041	-56 530 612	-81 233 671
Bransjeresultat f. skatt uten andre kostnader	66 179 204	-5 805 083	-5 170 876	-20 161 623	2 898 627	9 214 101	47 154 350	20 542 335
Andre kostnader	191 914	53 017	82 898	209 073	7 224	61 565	605 691	1 984 523
Resultat f. skatt	65 987 290	-5 858 100	-5 253 774	-20 370 696	2 891 403	9 152 536	46 548 662	18 557 814

Frende Livsforsikring AS

Noter til årsregnskapet

Note 3 Spesifikasjon av forsikringsrelaterte driftskostnader

Spesifikasjon av vesentlige poster

Salgskostnader	Note	31.12.15	31.12.14
Provisjoner		78 318 702	67 485 295
Øvrig salgskostnad		2 224 456	1 317 562
Reklame og merkeknader		1 060 607	1 987 086
		<hr/>	<hr/>
		81 603 765	70 789 943
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Lønn og sosiale kostnader	5,7	58 165 041	63 849 327
Lokalkostnader		8 937 118	9 855 644
IT kostnader		23 574 387	30 710 163
Honorarer og leide tjenester		1 984 125	3 480 358
Diverse kontorkostnader		8 431 789	9 646 850
Avskrivninger	12	16 005 817	16 088 558
		<hr/>	<hr/>
		117 098 276	133 630 900
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		<hr/>	<hr/>
		198 702 041	204 420 843

Provisjon omfatter kun provisjon til eksternt distribusjonskorps.

Antall ansatte ved årsskiftet	58	61
Gjennomsnitt antall ansatte i året	60	58
Antall årsverk ved årsskiftet	62	63

Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)

Lovpålagt revisjon	498 875	405 875
Andre attestasjonstjenester/ internkontroll	-	
Skatterådgivning	-	
Andre tjenester utenfor revisjonen	67 500	312 750
	<hr/>	<hr/>
	566 375	718 625

Note 4 Bundne midler

Pr 31.12.15 hadde selskapet kr. 3 187 811 i bankinnskudd skattetrekk.

Frende Livsforsikring AS

Noter til årsregnskapet

Note 5 Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Selskapsledelse	Lønn	Opptjente pensjonsrettigheter- innbetalt innskuddspensjon	Bonus	Andre godtgjørelser
Vegar Styve, adm.dir fra 20.02.2015 *	1 861 804	278 171	103 205	217 179
Andre ledende ansatte				
Erik Bjordal**	1 429 760	214 042	110 058	183 696
Elin Sture Næss**	1 234 664	301 767	95 390	204 278
Anne Vikne Hellevang*	1 351 165	267 112	102 408	285 314
Halvard Natvig*	1 178 747	288 902	3 536	188 144
Eivind Norderud*	1 624 360	403 892	124 848	340 176
Anne Therese Vonheim*	1 040 436	55 408	45 696	139 584

* Formelt ansatt i Frende Skade

**Formelt ansatt i Frende Liv

Frende Skadeforsikring og Frende Livsforsikring (Frende Forsikring) har felles ledergruppe med virkning fra 01.09.2014 med felles adm.dir. Bjørn Thømt fratrådte som adm.dir 20.02.2015. Vegar Styve tiltrådte stilling som adm.dir fra denne dato.

Det er inngått avtale om etterlønn med fratrådet adm dir med varighet fra 01.03.2016 fram til han går av med pensjon oktober 2016.

Sluttavtale er kostnadsført med totalt MNOK 3,375

Vedrørende pensjonsytelser vises til note 7.

Administrerende direktør og overnevnte ledende ansatte har avtale om 12 måneders etterlønn ut over oppsigelsestiden på 6 måneder ved oppsigelse fra selskapets side.

	Honorar mottatt fra selskapet	Honorar mottatt i søsterselskap
Styret		
Jan Erik Kjerpeseth, styrets leder	120 000	120 000
Geir Bergskaug, nestleder	90 000	90 000
Knut Ravnå	120 000	-
Knut Grinde Jacobsen	120 000	
Birthe Dragset	120 000	
Pål Strand	90 000	90 000
Stian Osa (ansattrepresentant)	120 000	
Lisbet Karin Nærø	90 000	90 000
Arvid Andsnæs	90 000	90 000
Toril Hunstad Christensen	120 000	
Lisbeth Flågeng (fra 11.06.2015)	63 750	63 750
Jan Erik Furnes (til 11.06.2015)	26 250	26 250
Kontrollkomiteen		
Agnar Langeland, leder	60 000	60 000
Jan Gustav Andersen	38 000	38 000
Reidun Brekke	38 000	38 000

Det er ikke gitt lån, forskuddsbetalinger eller sikkerhetsstillelser til ledende ansatte fra Frende Livsforsikring AS eller andre selskaper i konsernet.

Frende Livsforsikring AS

Noter til årsregnskapet

Note 6 Skattekostnad

	31.12.15	31.12.14
Årets skattekostnad fordeler seg på:		
Betalbar skatt	1 019 528	-
Endring utsatt skattefordel	8 778 697	2 932 485
Skatteeffekt av endret prinsipp		7 153
Redusert skattekostnad knyttet til fradragsføring		-7 147 053
Sum skattekostnad	9 798 224	-4 207 416

Beregning av årets skattegrunnlag:

Resultat av ordinær virksomhet før skatt	46 623 722	18 196 354
--	------------	------------

Permanente forskjeller:

Ikke fradragsberettigede kostnader	680 676	217 876
Realisert/ urealisert under fritaksmetoden	-5 469 281	-8 357 124
Korreksjon tidligere år	1 963 796	
Avsetning risikoutjevningssfond	-8 700 007	415 996
Endring midlertidige forskjeller	6 698 935	3 860 920
Årets skattemessige overskudd (underskudd)	-38 021 813	-14 334 022
Grunnlag betalbar skatt	3 776 028	-

Utsatt skattefordel vedrører følgende

midlertidige fordeler	31.12.15	Endring 2015	31.12.14 (omarbeidet)
Varige driftsmidler	-2 061 605	-832 143	-2 893 748
Pensjonsforpliktelse	-2 345 713	446 056	-1 899 657
Avsetning leieforhold	-5 768 000	768 000	-5 000 000
Urealisert verdiendring finansielle eiendeler	-5 900 673	6 317 022	416 349
Urealisert rentefond og derivater		-	
Fremførbart underskudd	-	-38 021 813	-38 021 813
	-16 075 991	-31 322 878	-47 398 869
Utsatt skatt (27 %)	4 340 518	8 457 177	12 797 695
Effekt av endret skattesats fra 27% til 25%	-321 520	321 520	
Utsatt skattefordel ført mot resultatet	4 018 998	8 778 697	12 797 695

Utsatt skattefordel er balanseført da det forventes inntjening i fremtidige år, eller realistisk skattetilpasning som gjør det mulig å utnytte.

Ettektiv skattesats femkommer som følger

	31.12.2015	31.12.2014
Resultat før skattekostnad	46 623 723	18 222 844
Beregnet skattekostnad basert på nominell sats	12 588 405	4 920 168
Skatteeffekt av permanente forskjeller	-3 641 925	-9 489 045
Skatteeffekt av korreksjon ligning 2014 (2013)	530 225	
Skatt knyttet til endret skattesats fra 27% til 25% på utsatt skattefordel	321 520	-
Skattekostnad	9 798 225	-4 568 877

Frende Livsforsikring AS

Noter til årsregnskapet

Note 7 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser Frende Livsforsikring AS

Ytelsesplan i usikrede ordninger

Selskapet har pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere og utbetaler førtidspensjon fra 65 til 67 år, samt alderspensjon for lønn over 12G.

Selskapet har også avtale med administrerende direktør og utbetaler førtidspensjon fra 62 til 67 år samt alderspensjon for lønn over 12G. Disse ordningene er usikrede og dekkes over selskapets drift.

Den usikrede driftsordningen omfatter totalt 4 personer

Aktuarielle beregninger

Alle pensjonsordningene er behandlet etter IAS 19R. Det vil si at estimatavvik umiddelbart amortiseres og føres mot utvidet resultat. Aktuarberegningene er utført av aktuarer i NIP.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Selskapet har innskuddsbasert pensjonsordning for alle ansatte. Per 31.12.2015 hadde selskapet 58 ansatte.

Det er betalt totalt kr. 2 437 715 i innskuddspremie for 2015

Netto pensjonskostnad	2015	2014
		omarbeidet
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	461 760	363 681
Netto rentekostnader	37 800	52 600
Avkastning på pensjonsmidler	0	0
Periodisert arbeidsgiveravgift	70 438	58 696
Netto resultatført pensjonskostnad	569 998	474 977

Beregnet pensjonsforpliktelse usikrede ordninger	2015	2014
Pensjonsforpliktelse 01.01	1 899 657	1 915 413
Resultatført pensjonskostnad	569 998	525 942
Estimatavvik ført mot utvidet resultat	(75 061)	361 461
Utbetalt pensjon over drift	48 881	903 160
Netto pensjonsforpliktelse	2 345 713	1 899 656

Økonomiske forutsetninger:	31.12.15	31.12.14
Forventet avkastning på fondsmidler	2,50 %	2,30 %
Diskonteringsrente	2,50 %	2,30 %
Årlig lønnsvekst	2,50 %	2,75 %
Årlig økning i G	2,25 %	3,50 %
Årlig regulering av pensjoner under utbetaling	0,00 %	0,00 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %

Aktuarielle forutsetninger:		
Frivillig avgang medlemmer over/under 40 år	0-8 %	0-8 %
Uttakstilbøyelighet AFP/ Førtidspensjonsavtale	i. a.	i. a.
Lineær opptjening		

Bransjens tariffgrunnlag utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNO)	K2013/KU	K2013/KU
--	----------	----------

Frende Livsforsikring AS

Noter til årsregnskapet

Note 8 Finansielle eiendeler

	Kollektiv porteføljen			
	31.12.15		31.12.14	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost				
Investeringer som holdes til forfall	104 831 541	107 264 384	79 200 773	82 096 326
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	69 452 317	69 452 317	47 679 177	47 679 177
Obligasjoner, rentefond	440 383 206	440 383 206	358 064 126	358 064 126
Eiendomsfond	53 394 766	53 394 766	38 977 477	38 977 477
Bankplasseringer				
Plasseringsmidler bank	2 931 703	2 931 703	2 815 549	2 815 549
Sum finansielle eiendeler virkelig verdi	566 161 992	566 161 992	447 536 329	447 536 329
Sum finansielle eiendeler kollektiv portefølje	670 993 533	673 426 376	526 737 102	529 632 655

	Selskapsporteføljen				Totalt			
	31.12.15		31.12.14		31.12.15		31.12.14	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost								
Investeringer som holdes til forfall	21 568 756	22 069 229	17 211 615	17 840 771	126 400 297	129 333 613	96 412 388	99 937 097
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet								
Aksjer og andeler	14 289 593	14 289 593	10 361 460	10 361 460	83 741 910	83 741 910	58 040 637	58 040 637
Obligasjoner, rentefond	90 607 442	90 607 442	77 813 152	77 813 152	530 990 648	530 990 648	435 877 278	435 877 278
Eiendomsfond	10 985 803	10 985 803	8 470 439	8 470 439	64 380 569	64 380 569	47 447 916	47 447 916
Bankplasseringer								
Plasseringsmidler bank	603 188	603 188	611 865	611 865	3 534 891	3 534 891	3 427 414	3 427 414
Sum finansielle eiendeler virkelig verdi	116 486 026	116 486 026	97 256 916	97 256 916	682 648 018	682 648 018	544 793 245	544 793 245
Sum finansielle eiendeler kollektiv portefølje	138 054 782	138 555 255	114 468 531	115 097 687	809 048 315	811 981 631	641 205 633	644 730 342

Kollektiv / Selskapsporteføljen	
31.12.15	
Aksjefond	
Nordea Stabile Aksjer Global	26 717 868
Nordea Norge Verdi	4 179 005
Nordea Nordic Small Cap Growth	4 825 778
Nordea 1- Stabile Emerging Markets Equity	7 058 564
Nordea 1 - Emerging Stars Equity Fund	4 028 733
Valutarelaterte derivater	-191 374
Storebrand Delphi Norge	5 996 684
Storebrand Delphi Nordic	6 978 299
Storebrand Global Multifaktor	15 271 584
Delphi Global	9 308 652
Valutarelaterte derivater	-431 882
	<u>83 741 910</u>
Pengemarkedsfond / Obl. fond	
Danske Capital	31 448 643
DNB Global Credit Short	135 494 093
	<u>166 942 736</u>
Eiendomsfond	
Aberdeen Eiendomsfond Norge I	42 681 812
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	21 698 757
	<u>64 380 569</u>
Rentepapirer	
Rentepapirer til virkelig verdi	367 582 803
Rentepapirer til amortisert kost	126 400 297
	<u>493 983 100</u>
Sum finansielle eiendeler	<u>809 048 315</u>

Virkelig verdi for fondene er fondskurser per 31.12.15.

Selskapsporteføljen og kollektiv porteføljen har felles forvaltning.

Noter til årsregnskapet

Note 8 Finansielle eiendeler, forts.

Rentepapirer - fordeling per sektor

Sektor	31.12.15
Stat- / statsgaranterte	0,0 %
Boligkredittforetak	25,7 %
Kommune / fylke	3,5 %
Bank / Finans	34,8 %
Industri	36,0 %
Sum	100,0 %

Rentepapirer - fordeling per ratingskategori

Rating	31.12.15
AAA	19,1 %
AA	20,5 %
A	30,6 %
BBB	13,7 %
BB	2,3 %
B	1,0 %
CCC eller lavere	0,1 %
Ikke ratet	12,6 %
Sum	100,0 %

Rentepapirer - 10 største utstedere

Utsteder	31.12.15
SSB Boligkreditt AS	3,9 %
Realkredit Danmark A/S	3,8 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	3,4 %
Eika Boligkreditt AS	2,7 %
SpareBank 1 SR-Bank ASA	2,6 %
Sparebanken Sor	2,5 %
Nordea Eiendomskreditt AS	2,5 %
Eiendomskreditt	2,3 %
Sparebanken Sogn og Fjordane	2,3 %
DNB Næringskreditt AS	2,3 %
Sum	28,4 %

Investeringsvalgporteføljen

Aksjefond	31.12.15	31.12.14
DNB NOR GLOBAL (I) IBP	40 670 578	32 220 026
DNB NOR NORDEN (IV) IBP	23 586 204	19 238 508
DNB NORGE (I) IBP	1 778 443	-
HOLBERG GLOBAL IBP	15 428 056	11 669 475
HOLBERG NORDEN IBP	18 161 323	13 769 302
HOLBERG NORGE IBP	11 471 369	10 912 112
HOLBERG RURIK	1 859 609	-
KLP AKSJEGLOBAL INDEKS IV IBP	562 563 059	451 236 159
KLP AKSIENORGE IBP	1 822 667	-
ODIN EUROPA IBP	258 377 874	212 101 510
ODIN NORDEN IBP	15 135 587	10 565 096
ODIN NORGE IBP	106 359 328	92 427 686
ODIN ENERGI IBP	1 781 526	1 643 016
ODIN GLOBAL IBP	2 767 823	-
SKAGEN GLOBAL (IBP)	127 754 715	106 467 048
SKAGEN KON-TIKI (IBP)	29 496 545	29 480 248
SKAGEN VEKST (IBP)	43 228 159	38 477 044
EIKA GLOBAL (IBP)	12 790 997	-
Øvrige fond	6 099 956	21 291 968
	1 281 133 818	1 051 499 198
Pengemarkedsfond/ Obl. fond		
DNB OBLIGASJON 20 (I) IBP	74 538 312	70 618 414
HOLBERG LIKVIDITET IBP	16 517 910	15 033 443
SKAGEN AVKASTNING (IBP)	50 948 535	49 379 169
Øvrige fond	1 440 027	1 649 767
	143 444 784	136 680 793
Sum Fondsplasseringer	1 424 578 602	1 188 179 991
Bankplassering	921 229 598	783 381 334
Totalt investeringsvalgporteføljen	2 345 808 200	1 971 561 324

Balansført verdi er virkelig verdi. Virkelig verdi er fondskurser per 31.12.15.

Netto inntekter finansielle instrumenter	31.12.15	31.12.14
Renteinntekter bankinnskudd	250 295	403 267
Verdiendring aksjefond	-3 276 290	-1 274 311
Realisert gevinst / tap aksjefond	8 350 469	9 555 322
Renter obligasjoner holdt til forfall	3 696 777	1 493 377
Nedskrivning obligasjoner holdt til forfall	-1 093 018	-477 573
Renter på rentefond / obligasjoner	6 937 070	10 662 800
Realisert gevinst/ tap obligasjoner holdt til forfall	-	-2 431
Verdiendring rentefond/ obligasjoner	-6 063 281	-798 756
Realisert gevinst / tap rentefond	-317 546	2 481 225
Verdiendring eiendomsfond	943 600	336 476
Realisert gevinst / tap eiendomsfond	3 117 486	1 368 608
Sum inntekter finansielle instrumenter	12 545 562	23 748 004
Fordelt i resultatet:		
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	10 292 379	18 827 417
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	2 253 183	4 920 587
	12 545 562	23 748 004

Frende Livsforsikring AS

Noter til årsregnskapet

Note 8 Finansielle eiendeler, forts.

	31.12.15		31.12.14	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Selskapsporteføljen / Kollektivporteføljen				
Obligasjoner holdt til forfall- amortisert kost	126 400 297	129 333 613	96 412 388	99 937 097
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	682 648 018	682 648 018	544 793 245	544 793 245
- Herav fair value option	682 648 018	682 648 018	544 793 245	544 793 245
	809 048 315	811 981 631	641 205 633	644 730 342
Investeringsvalgporteføljen				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	2 345 808 200	2 345 808 200	1 971 561 324	1 971 561 324
- Herav fair value option	2 345 808 200	2 345 808 200	1 971 561 324	1 971 561 324
	2 345 808 200	2 345 808 200	1 971 561 324	1 971 561 324

Verdsettelsesteknikker finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet

Kategori	Selskaps- portefølje/ Kollektiv- portefølje	Investeringsvalg- portefølje
	I	682 648 018
II		
III		
	682 648 018	2 345 808 200
I	100 %	100 %
II		
III		
	100 %	100 %

- I Kvotepriser i aktive markeder
 II Verdsettelsesteknikker (observerbar input)
 III Verdsettelsesteknikker (ikke observerbar input)

Klassifisering av finansielle instrumenter

EIENDELER	Virkelig verdi over resultatet	Amortisert kost	Lån og fordringer	Finansiell gjeld	Ikke finansielle eiendeler/gjeld	Sum
Eiendeler i selskapsporteføljen						
Utsatt skattefordel					4 018 998	4 018 998
Aksjer og andeler	14 289 593					14 289 593
Renteplasseringer	90 607 442	21 568 756				112 176 198
Eiendomsfond	10 985 803					10 985 803
Plasseringsmidler bank	603 188					603 188
Fordringer i forbindelse med direkte forsikring			9 339 662			9 339 662
Fordringer i forbindelse med gjenforsikringsforretninger			30 439 824			30 439 824
Fordring på konsernselskap			-			0
Andre fordringer			325 931			325 931
Anlegg og utstyr					35 711 037	35 711 037
Kasse, bank			15 090 855			15 090 855
Eiendeler i kundeporteføljen						
Investeringer i kollektivporteføljen						
Aksjer og andeler	69 452 317					69 452 317
Renteplasseringer	440 383 206	104 831 541				545 214 747
Eiendomsfond	53 394 766					53 394 766
Plasseringsmidler bank	2 931 703					2 931 703
Gj.forsikringsandel av erstatningsavsetning i kollektivporteføljen					77 888 494	77 888 494
Investeringer i investeringsvalgporteføljen						
Aksjer og andeler	2 345 808 200					2 345 808 200
Sum eiendeler	3 028 456 218	126 400 297	55 196 272	-	117 618 529	3 327 671 318
GJELD						
Forsikringsforpliktelse i livsforsikring - kontraktsfaste forpliktelse						
Premiereserve					223 609 521	223 609 521
Øvrig avsetning					389 720 093	389 720 093
Tilleggsavsetning					239 870	239 870
Erstatningsavsetning					23 469 446	23 469 446
Forsikringsforpliktelse i livsforsikring - særskilt investeringsportefølje						
Premiereserve					2 345 808 200	2 345 808 200
Pensjonsforpliktelse					2 345 714	2 345 714
Forpliktelse i forbindelse med gjenforsikring				45 531 167		45 531 167
Betalbar skatt					1 019 528	1 019 528
Andre forpliktelse				14 332 860		14 332 860
Avsatt utbytte					30 000 000	30 000 000
Andre påløpte kostnader og ikke mottatte inntekter					23 978 038	23 978 038
Sum gjeld	-	-	-	59 864 027	3 040 190 410	3 100 054 437

Frende Livsforsikring AS

Noter til årsregnskapet

Note 9 Risikostyring

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko består av risikoen for at fremtidig, definert hendelse som selskapet har forpliktet seg til å yte økonomisk vederlag for, inntreffer. Innen livsforsikring er de vesentlige forsikringsrisikoer knyttet til dødsfall og uførhet.

Selskapets forsikringsvirksomhet omfatter innskuddspensjon, gruppelev og personforsikring.

Innskuddspensjon er pensjonsavtaler der det enkelte medlem bærer den finansielle risikoen. Forsikringsrisiko omfatter dekning for innbetalt beløp fram til nådd pensjonsalder.

Forsikringsrisiko overvåkes gjennom analyse og oppfølging av risikoresultatene innen hver bransje. Risiko reduseres også via reassuransavtaler i form av kvotekontrakter.

For å redusere forsikringsrisiko ved tegning gjennomføres det ved salg av individuelle risikoprodukter en helsevurdering av forsikrede.

Finansiell risiko

Frende bærer finansiell risiko knyttet til forvaltningen av selskapets investeringsportefølje. Gjennom behandlingen av selskapets kapitalforvaltningsstrategi fastsetter styret rammene for kapitalforvaltningen, inkludert rammer for den strategiske aktivaallokeringen.

Finansiell risiko deles normalt inn i tre hovedkategorier; markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Denne finansielle risikoen styres på aggregert nivå gjennom selskapets kapitalforvaltningsstrategi, og på detaljert nivå gjennom utforming av de enkelte forvaltningsmandater.

Markedsrisiko

Markedsrisiko representerer risiko for at et finansielt instruments virkelige verdi vil svinge på grunn av endringer i markedspriser. Markedsrisiko omfatter tre typer risiko; renterisiko, valutarisiko og annen prisrisiko.

Renterisiko representerer risikoen for at et finansielt instruments virkelige verdi vil svinge på grunn av endringer i markedsrentene. Frende styrer renterisikoen gjennom rammer knyttet til bl.a. porteføljens rentedurasjon. Ved utgangen av 2015 var rentedurasjonen for omløpsporteføljen på 0,5 år.

Valutarisiko representerer risikoen for at virkelig verdi på et finansielt instruments vil svinge som følge av endringer i valutakurser. Frende sikrer det meste av valutarisikoen i porteføljene. Valutaeksponeringen overvåkes til enhver tid, og det foretas valutasikringstransaksjoner innenfor rammene av selskapets kapitalforvaltningsstrategi.

Annen prisrisiko representerer risikoen for at virkelig verdi på et finansielt instrument vil svinge på grunn av endringer i markedspriser. Aksjerisikoen håndteres bl.a. gjennom en veldiversifisert portefølje av noterte verdipapirer både ift geografi og sektorer.

Kredittrisiko

Kredittrisiko omfatter risikoen for at en part i et finansielt instrument påfører selskapet et finansielt tap ved ikke å kunne innfri en forpliktelse. Kredittrisikoen styres gjennom flere virkemidler som bl.a. rammer knyttet til renteporteføljenes kreditturasjon, øvre grenser for eksponering mot navngitte motparter, rammer knyttet til motpartenes rating, samt krav til diversifisering av porteføljen.

Frende foretar minst årlig, sammen med hovedforvalter, en dypere gjennomgang av de enkelte utstederne. Hver enkelt utsteder blir gjennom dette analysert og klassifisert. Rammene for eksponering mot hver enkelt motpart vurderes så på bakgrunn av denne gjennomgang.

Frende sine direkteide rentepapirer og globale rentefond består av investeringer der motparten betraktes som investment grade. Ut over dette har Frende ved utgangen av 2015 omlag 4,8 % av den samlede renteporteføljen plassert i fond med investering i nordiske høyrente obligasjoner.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for ikke å ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift.

Frende følger likviditetsutviklingen på daglig basis, og har gode prosesser for å sørge for at selskapet til enhver tid har nok likviditet tilgjengelig til å møte sine forpliktelser. Frende sin investeringsportefølje består utelukkende av likvide papirer og fondsplasseringer som vil realiseres ved et likviditetsbehov.

Selskapets likviditetsstrategi innebærer at det til enhver tid skal være tilgjengelig likvide midler til å møte forpliktelser ved forfall.

Kredittrisiko forsikringsvirksomheten

Aldersfordeling fordringer forsikring	Sum	Ikke forfalt	< 30 dager	30-90 dager	> 90 dager
Fordringer, direkte forsikring	9 339 662	3 156 078	3 594 946	608 207	1 980 431

Maksimal kredittspesning for selskapet utgjør bokført verdi av alle finansielle eiendeler unntatt eiendeler som ligger i særskilt investeringsportefølje.

Sensitivitet finansielle eiendeler - effekt på markedsverdi

	31.12.15	31.12.14
10% fall i kurs aksjefond	-8 374 143	-5 804 064
1%-poeng stigning i rentenivå	-2 871 972	-4 315 373

Skatteeffekt er ikke hensyntatt i oppstillingen.

Sensitivitetsanalysen er gjort kun for selskaps-/ kollektivporteføljen ettersom endringer i rente og kurs på fond i investeringsvalgporteføljen nøytraliseres ved avsetning til kundefond.

Frende Livsforsikring AS

Noter til årsregnskapet

Note 10 Kapitalavkastning

Kollektivporteføljen	31.12.15	31.12.14	31.12.13	31.12.12	31.12.11
Kapitalavkastning	1,78 %	4,31 %	5,75 %	4,37 %	2,37 %

Beregnet avkastning er beregnet ved bruk av Modifisert Dietz- metode.

Note 11 Konsernmellomværende

	31.12.15	31.12.14
Fordring Frende Skadeforsikring AS	-	1 865 122
Fordring Frende Holding AS	-	-
	<u>-</u>	<u>1 865 122</u>

	31.12.15	31.12.14
Gjeld til Frende Skadeforsikring AS	229 147	-
Gjeld til Frende Holding AS	-	-
	<u>229 147</u>	<u>-</u>

Note 12 Varige driftsmidler

	IT utstyr	IT system	Kontorinventar	Sum
Anskaffelseskost 01.01.15	4 964 873	97 742 962	3 139 734	105 847 569
Tilgang	514 591	1 422 596	3 573 779	5 510 966
Avgang	-	-	-	-
Tap ved avgang	-	-	-	-
Akkumulerte nedskrivninger	-	2 000 000	-	2 000 000
Akkumulerte avskrivninger	4 843 471	65 736 402	3 067 623	73 647 496
Bokført verdi 31.12.15	<u>635 992</u>	<u>31 429 155</u>	<u>3 645 890</u>	<u>35 711 039</u>
Årets nedskrivning	-	-	-	-
Årets avskrivning	416 571	15 499 215	90 031	16 005 817
Forventet økonomisk levetid	3 år	5 år	5 år	
Avskrivningssats	33 %	20 %	20 %	

IT system er kjøpte systemer tilpasset virksomheten.

Systemene avskrives lineært regnskapsmessig og skattemessig, over antatte økonomiske levetid.

Verdi av kjøpte systemer er vurdert til virkelig verdi ved balansetidspunktet. Som følge av endring i teknologiske og økonomiske rammebetingelser er det foretatt nedskrivning av verdi på aktivert andel av system som er vurdert uten verdi på balansetidspunktet.

Note 13 Resultat per aksje

Resultat per aksje

	31.12.15	31.12.2014 omarbeidet
Resultat etter skatt	36 825 500	22 515 668
Snitt antall aksjer	<u>1 750 000</u>	<u>1 750 000</u>
Resultat per aksje (kroner)	<u>21,04</u>	<u>12,87</u>

Det er ved emisjon utstedt 250.000 nye aksjer i november 2012. Frende Holding AS eier 100 % av aksjene.

Antall aksjer 01.01	1 750 000	1 750 000
Emisjon	-	-
Antall aksjer 31.12	<u>1 750 000</u>	<u>1 750 000</u>

Frende Livsforsikring AS

Noter til årsregnskapet

Note 14 Aksjonærer

Aksjekapitalen på kr. 175.000.000 består av 1.175.000 aksjer á kr. 100.
Frende Holding AS eier 100 % av aksjene i Frende Livsforsikring AS pr. 31.12.15.
Det foreligger ingen rettigheter som kan medføre utstedelse av nye aksjer.
Alle aksjer har lik stemmerett.
Konsernregnskap for Frende Holding konsern er tilgjengelig på frende.no

Note 15 Kapitaldekning

Kapitaldekningsreglene regulerer forholdet mellom selskapets ansvarlige kapital og investeringsrisiko på balansens aktiva side.

Beløp i hele tusen.	31.12.15	31.12.14
Aksjekapital	175 000	175 000
Overkursfond	-	-
Annen egenkapital	17 446	12 847
Egenkapital, tellende	192 446	187 847
Immaterielle eiendeler	35 448	50 907
Kjernekapital= tellende ansvarlig kapital	156 998	136 940
Risikovektet volum	974 186	772 270
Kapitaldekning i prosent	16,1 %	17,7 %

Eiendeler fordelt på risikokategorier	Nominelle beløp		Risikovektet beløp	
	31.12.15	31.12.14	31.12.15	31.12.14
Bankinnskudd og andre finans.eiend. 20 %	18 626	27 418	3 725	5 484
Finansielle eiendeler vekt 0 %	-	-	-	-
Finansielle eiendeler vekt 10 %	181 348	174 841	18 135	17 484
Finansielle eiendeler vekt 20 %	220 563	167 734	44 113	33 547
Finansielle eiendeler vekt 100 %	403 602	295 203	403 602	295 203
Eiendeler knyttet til avtale om investeringsvalg:				
- Andeler bank, fond vekt 20 %	2 345 808	1 971 561	469 162	394 312
Fordringer vekt 50 %	326	99	163	49
Fordringer vekt 100 %	9 340	7 918	9 340	7 918
Anleggsmidler vekt 100 %	4 282	700	4 282	700
Gj.forsikringsandel av fors.forpliktelser vekt 20 %	108 328	87 864	21 666	17 573
Immaterielle eiendeler og utsatt skatt	35 448	50 907	-	-
Total balanse	3 327 671	2 784 245		
Sum risikovektet volum			974 186	772 270

Solvenskapital og solvensmarginkrav

Minstekrav	104 246	94 291
Solvensmarginkapital		
Estimert ansvarlig kapital	31.12.15	31.12.14
Aksjekapital	175 000	175 000
Overkursfond	-	-
Annen solvensmarginkapital	17 705	13 954
Annen egenkapital	17 446	12 847
Egenkapital	210 152	201 801
Immaterielle eiendeler	35 448	50 907
Ansvarlig kapital	174 703	150 893
(ingen tilleggs kapital)		
Solvensmargin %	168 %	160 %

Frende Livsforsikring AS

Noter til årsregnskapet

Note 16 Forsikringsmessig avsetninger i livsforsikring

	Individuell kapitalforsikring	Individuell rente- og pensjons-forsikring	Gruppelivs forsikring	Kollektiv pensjonsforsikring	Ulykkes-forsikring	Andre skadebransjer	Sum 2015
Reassurandørens andel av forsikringstekniske avsetninger							
Inngående balanse	421 543	9 436 054	13 024 088	37 615 492	2 264 028	27 160 840	67 732 089
Avsetninger oppgjort 2013				22 189 956			22 189 956
Resultatførte endringer							
Netto resultatførte endringer	69 080	3 476 939	745 609	1 962 520	310 767	3 591 490	10 156 405
Utgående balanse	490 623	12 912 993	13 769 697	17 388 056	2 574 795	30 752 330	55 698 538
Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelse	490 623	12 912 993	13 769 697	17 388 056	2 574 795	30 752 330	77 888 494
Premiereserve							
Inngående balanse	196 933	91 087 907	-	58 818 555	10 492	132 594	150 246 481
- herav ikke opptjent premieinntekt	196 935	312 022	-		10 492	132 594	652 043
Resultatførte endringer							
Netto resultatførte endringer	96 786	59 717 104	-	13 407 466	11 053	130 619	73 363 026
Utgående balanse	293 717	150 805 011	-	72 226 021	21 545	263 213	223 609 507
- herav ikke opptjent premieinntekt	293 721	637 497			21 545	263 213	1 215 976
Erstatningsavsetning							
Inngående balanse	55 273 898	121 863 253	32 560 221	39 409 049	13 472 601	67 701 867	330 280 890
Resultatførte endringer							
Netto resultatførte endringer	4 352 027	35 601 971	1 864 023	7 504 040	1 115 991	9 001 151	59 439 203
Utgående balanse	59 625 925	157 465 224	34 424 244	46 913 089	14 588 592	76 703 018	389 720 093
Tilleggsavsetning							
Inngående balanse	-	677 042	-	759 483	-	-	1 436 525
Resultatførte endringer							
Netto resultatførte endringer	-	-1 196 655	-	-	-	-	-1 196 655
Utgående balanse	-	-519 613	-	759 483	-	-	239 870
Øvrig avsetning							
Inngående balanse	10 161	8 230 654	-	3 928 596	4 952 288	1 197 496	18 319 195
- herav sikkerhetsavsetning					4 905 778	688 717	5 594 495
- herav administrasjonsreserve	10 161	8 230 654		3 928 596	46 510	508 779	12 724 700
Resultatførte endringer							
Netto resultatførte endringer		3 872 573		836 460	290 224	152 854	5 152 111
- herav sikkerhetsavsetning					290 224	152 854	443 078
- herav administrasjonsreserve	-	3 872 573	-	836 460	-	-	4 709 033
Utgående balanse	10 161	12 103 227	-	4 765 056	5 242 512	1 350 350	23 471 306
- herav sikkerhetsavsetning	-	-	-	-	5 196 002	841 571	6 037 573
- herav administrasjonsreserve	10 161	12 103 227	-	4 765 056	46 510	508 779	17 433 733
Sum forsikringsforpliktelse i livsforsikring - kontraktsfastsatte	59 929 803	319 853 849	34 424 244	124 663 649	19 852 649	78 316 581	637 040 776
Avsetning i livsforsikring med inv. valg							
Inngående beholdning	-	64 207 744		1 907 353 578			1 971 561 322
Årets endring		6 895 361		367 351 516			374 246 877
Utgående balanse	-	71 103 105	-	2 274 705 094	-	-	2 345 808 200
Sum forsikringsforpliktelse i livsforsikring - særskilt inv. portefølje	-	71 103 105	-	2 274 705 094	-	-	2 345 808 200

Frende Livsforsikring AS

Noter til årsregnskapet

Note 17 Andre forpliktelser

	31.12.15	31.12.14
Leverandørgjeld	1 572 497	2 258 438
Forskuddstrekk	2 821 335	3 305 328
Offentlige avgifter	2 035 773	3 399 643
Annen gjeld	7 903 255	7 473 824
Sum	<u>14 332 860</u>	<u>16 437 233</u>
Avsatt utbytte til Frende Holding AS	30 000 000	-

Note 18 Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter

	31.12.15	31.12.14
Påløpt arbeidsgiveravgift	692 450	704 743
Feriepenger	3 849 227	4 081 734
Bonus	2 274 572	2 600 000
Avsatt merverdiavgift	5 082 425	20 776 789
Avsetninger for øvrige forpliktelser	12 079 364	12 825 248
Sum	<u>23 978 038</u>	<u>40 988 512</u>

Note 19 Mellomværende reassurandør

	31.12.15	31.12.14
Fordring på reassurandør innen livsforsikring	30 159 998	19 852 304
Regress mot annen motpart	279 826	279 826
Sum fordring på reassurandør	<u>30 439 824</u>	<u>20 132 130</u>
Gjenforsikringsandel av premier	45 531 167	39 680 979
Sum gjeld til reassurandør	<u>45 531 167</u>	<u>39 680 979</u>

Reassuranseforpliktelser gjøres opp i mars 2015.

Note 20 Forvaltnings- og adm. tjenester

Frende Livsforsikring yter administrative tjenester for Frende Holding. Det er fakturert honorar for adm. tjenester for 2015 på kr 42.000.

Frende Livsforsikring AS

Noter til årsregnskapet

Note 21 Flytting

	Kollektiv pensjonsforsikring	Sum 2015
Mottatte midler		
Overføring av reserver	937 108	937 108
Premie- og innskuddsfond, m.v.	82 161 545	82 161 545
Totalt mottatte midler	83 098 653	83 098 653
Antall kontrakter	656	
Avgitte midler		
Overføring av reserver	6 086 743	6 086 743
Totalt mottatte midler	6 086 743	6 086 743
Antall kontrakter	48	

Kontrollkomiteen

i Frende Livsforsikring AS

Årsmelding til generalforsamling og Finanstilsynet

I henhold til forsikringsvirksomhetsloven § 5-6, har kontrollkomiteen i 2015 ført tilsyn med selskapets virksomhet, og påsett at det følger lover, forskrifter og vilkår, samt vedtekter og vedtak i selskapets besluttede organer. Under henvisning til forsikringsvirksomhetsloven § 5-7 annet ledd og instruks for kontrollkomiteen, følger med dette kontrollkomiteens årsmelding.

Kontrollkomiteens medlemmer har i 2015 vært Agnar Langeland (formann), Jan Gustav Andersen og Reidun Brekke. Einar Haugland har vært Kontrollkomiteens varamedlem.

Kontrollkomiteen har avholdt møter hvert kvartal i 2015, henholdsvis 15. april, 10. juni, 8. september og 15. desember.

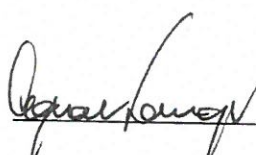
I tilknytning til hvert av de ovennevnte møter, er det gitt en orientering fra administrerende direktør om selskapets drift og status. I tillegg er blant annet følgende saker behandlet i 2015:

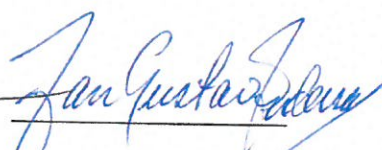
- Compliancerapport for 2014
- Rapport om utkontraktert virksomhet for 2014
- Årsoppgjøret for 2014
- Gjennomgang av selskapets internkontroll
- Løpende rapportering knyttet til arbeidet med Solvens II
- Rapport fra ansvarshavende aktuar
- Kapitaldekning og solvensmarginkapital
- Gjennomgang av finansområdet og selskapets kapitalforvaltning
- Gjennomgang selskapets reassuransprogram
- Selskapets bonussystem
- Egenhandelsrapport
- Selskapets pris, vilkår og produktstrategi
- Gjennomgang av regnskapsprinsipper og selskapets rapportering

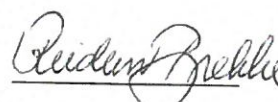
- Gjennomgang av selskapets revisjonsplan
- Avtaler med nærstående
- Samtale med styrets leder

Kontrollkomiteen har ikke funnet det nødvendig å gjennomføre kontroller utover den orientering om selskapet som er gitt i møtene. Kontrollkomiteen har løpende gjennomgått styrets protokoller. Kontrollkomiteen har fått alle opplysninger fra administrasjonen og revisor som komiteen har bedt om, og har ikke funnet forhold som gir grunnlag for bemerkninger.

Bergen, 15. desember 2015

Agnar Langeland
Leder

Jan Gustav Andersen
Medlem

Reidun Brekke
Medlem

Til generalforsamlingen i Frende Livsforsikring AS

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Frende Livsforsikring AS, som viser et overskudd i totalresultatet på kr 36 825 500. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Frende Livsforsikring AS per 31. desember 2015, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bergen, 9. mars 2016

PricewaterhouseCoopers AS

Marius Kaland Olsen
Statsautorisert revisor